

11.10.2016

PL 30, 41161 TIKKAKOSKI, Puh. 0299 800, Faksi 0299 291 929

VAATIMUKSET PUOLUSTUSVOIMIEN TILAUKSESTA SIVIILI-ILMA-ALUKSELLA TEHTÄVÄÄN LENTOTYÖHÖN

Tämä sotilasilmalumääräys koskee luvan myöntämistä Puolustusvoimien tilauksesta suomalaisella tai ulkomaisella siviili-ilma-aluksella tehtävään lentotyöhön sekä lupia koskevia vaatimuksia.

Määräyksen antamisen peruste:

Ilmailulaki (864/2014) 7 §

Voimassaoloaika:

1.1.2017 lukien toistaiseksi

SISÄLLYSLUETTELO:

1	MÄÄRITELMÄT	3
2	YLEISTÄ.....	4
3	LENTOTYÖHÖN VAADITTAVA LUPA.....	4
4	LENTOTYÖLUPA.....	4
4.1	Lentotyöluvan saamisen edellytykset organisaation ja henkilöstön osalta	4
4.2	Lentotyöluvassa tarkoitettuun toimintaan käytettävät ilma-alukset	6
4.3	Lentotyöohje	6
4.4	Lentotyöluvan hakeminen.....	8
4.5	Lentotyöluvan voimassaolo	10
5	LENTOTOIMINNALLISET PERUSVAATIMUKSET	10
5.1	Noudatettavat lento- ja lennätystoimintamääräykset	10
5.2	Ilma-aluksessa tai ohjausasemalla olevan henkilöstön määrän rajoitukset	11
6	POIKKEUSLUPA JA POIKKEAMAMENETTELY	11

1 MÄÄRITELMÄT

Lennätystoiminta tarkoittaa tässä sotilasilmailumääräyksessä miehittämättömällä ilma-aluksella tapahtuvaa ilmailua.

Lentotyö tarkoittaa tässä sotilasilmailumääräyksessä siviili-ilma-aluksen, mukaan lukien miehittämättömän ilma-aluksen, käyttöä Puolustusvoimien tilauksesta ilmakeuhuslentoihin, kartoituslentoihin, tutkimuslentoihin, ilma-alusten ja esineiden hinauslentoihin, laskuvarjohyppylentoihin, materiaalin pudottamiseen sekä muihin vastaaviin tehtäviin.

Toiminnan harjoittaja tarkoittaa tässä sotilasilmailumääräyksessä sitä tahoa, joka Puolustusvoimien tilauksesta toteuttaa lentotyön.

2 YLEISTÄ

Tämän määräyksen tarkoituksena on antaa sotilasilmailun ja muun ilmailun turvallisuuden varmistamiseksi tarvittavat määräykset niistä vaatimuksista, jotka asetetaan luvan myöntämiseksi suomalaisen tai ulkomaisen siviili-ilma-aluksen käyttämiseen Puolustusvoimien tilauksesta tehtävässä lentotyössä.

3 LENTOTYÖHÖN VAADITTAVA LUPA

Ilmailulain (864/2014) 7.1 § 10 kohdan mukaisesti sotilasilmailuviranomainen myöntää luvan Puolustusvoimien tilauksesta suomalaisella tai ulkomaisella siviili-ilma-aluksella tehtävään lentotyöhön ja asettaa lupia koskevat vaatimukset.

Toiminnan harjoittajalla, joka tekee lentotyötä siviili-ilma-aluksella Puolustusvoimien tilauksesta, on oltava Sotilasilmailun viranomaisyksikön myöntämä lupa kyseisen toiminnan harjoittamiseen.

4 LENTOTYÖLUPA

4.1 Lentotyöluvan saamisen edellytykset organisaation ja henkilöstön osalta

Lentotyöluvan myöntämisen perusedellytyksenä on, että sotilasilmailuviranomainen on vakuuttunut hakijan kyvystä harjoittaa aiottua toimintaa turvallisesti.

Toiminnan harjoittajan on nimettävä toiminnasta kokonaisuudessaan vastaava vastuullinen johtaja sekä lento- tai lennätystoiminnasta vastaava lentotoiminnan johtaja tai lennätystoiminnan johtaja. Nimettävien henkilöiden on oltava tiedoiltaan, taidoiltaan ja kokemukseltaan Sotilasilmailun viranomaisyksikköä tyydyttäviä ottaen huomioon toiminnan laadun ja laajuuden.

Jos kyseessä on laaja tai vaativa lento- tai lennätystoiminta, Sotilasilmailun viranomaisyksikkö voi edellyttää, että edellä tarkoitetuiksi vastuuhenkilöiksi nimettävät suorittavat kokeita tai näyttöjä, joilla todetaan heidän pätevyytensä kyseisen organisaation tehtäviin.

Sotilasilmailun viranomaisyksikkö voi hyväksyä saman henkilön useaan vastuuhenkilön tehtävään, jos tämä on toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden tarkoituksenmukaista.

Lentotyöhön käytettävän siviili-ilma-aluksen ohjaajalla on oltava voimassa oleva ansiolentäjän tai helikopteriansiolentäjän lupakirja tai näitä korkeamman asteinen ilmailulupakirja sekä luokan I lääketieteellinen kelpoisuustodistus, vaikka toimintaa ei harjoitettaisi maksua tai muuta korvausta vastaan. Lisäksi ohjaajalla on oltava toiminnan harjoittajan tai Puolustusvoimien järjestämä tehtävän edellyttämä koulutus. Sotilasilmailun viranomaisyksikkö voi perustellusta hakemuksesta myöntää poikkeuksen ansiolentäjän lupakirjavaatimuksesta hakijan tehtävään soveltuvan koulutuksen tai kokemuksen perusteella.

Toiminnan harjoittajan on ennen lentotyön aloittamista perehdyttävä Puolustusvoimien määräyksiin niiltä osin kuin ne vaikuttavat lentotyön suorittamisen turvallisuuteen, mukaan lukien kolmansien osapuolten turvallisuuteen. Toiminnan harjoittajan on pidettävä kirjaa järjestämästään tai muualta saamastaan lentotyöhön liittyvästä koulutuksesta ja perehtymisestä Puolustusvoimien määräyksiin. Kirjanpito on säilytettävä vähintään kolme vuotta.

Kun miehittämätöntä ilma-alusta käytetään lentotyöhön, hakijalla on oltava käytettävissä lennätystoiminnan turvalliseen suorittamiseen tarvittava henkilöstö, toimintaan soveltuva kalusto ja toimintaa koskeva ohjeistus. Miehittämättömän ilma-aluksen lennättäjällä on oltava sellainen lääketieteellinen kelpoisuustodistus, joka miehittämättömän ilma-aluksen lennättäjältä vaaditaan siviili-ilmailussa.

4.2 Lentotyöluvassa tarkoitettuun toimintaan käytettävät ilma-alukset

Lentotyöhön käytettävällä ilma-aluksella on oltava lentokelpoisuustodistus. Lentotyöhön käytettävän miehittämättömän ilma-aluksen on oltava ominaisuuksiltaan sellainen, että sitä voidaan turvallisesti käyttää haettavan lentotyöluvan mukaiseen toimintaan.

4.3 Lentotyöohje

Toiminnan harjoittajan on laadittava kyseessä olevia tehtäviä varten lentotyöohje. Ohjeessa on otettava huomioon toiminnan laatu ja laajuus, lentotyön riskit ja käytettävä kalusto.

Sotilasilmailun viranomaisyksikkö voi vaatia muutoksia lentotyöohjeeseen, jos siinä on esitetty määräysten vastaisia tai todellista toimintaa vastaamattomia vaatimuksia, ohjeita tai tietoja tai jos Sotilasilmailun viranomaisyksikkö katsoo lentotyöohjeen sisällön riittämättömäksi tai epätarkoituksenmukaiseksi.

Lentotyöohjeen on katettava työn laatu ja laajuus ottaen huomioon seuraavat aiheet:

1. Lentotyön kuvaus

- työn luonne ja erityispiirteet: minimilentokorkeuden alapuolella tapahtuva toiminta, leijunta maavaikutuksen ulkopuolisessa tilassa ja erityisvaarallinen toiminta
- työn vaativuus: erityiset lento- tai lennätystaitovaatimukset, henkilöstövaatimukset mukaan lukien muukin kuin ilma-aluksen henkilöstö sekä turva- ja suojarusteet
- toiminta-alueet ja -ympäristö: esimerkiksi taajaan asutut alueet, pakkolaskulle soveltumattomat alueet ja vesialueet sekä niistä johtuvat vaatimukset ja rajoitukset mukaan lukien sääminimit ja minimilentokorkeudet

-
- riskien arviointi ja riskiä pienentävät toimenpiteet kyseisessä lentotyössä

2. Ilma-alus ja varusteet

- ilma-alukset ja niiden käyttö yksilöittäin lentotyön eri muotoihin
- varusteet: kaikki työssä käytettävät ilma-alukseen asennetut ja muut tarvittavat varusteet, jotka eivät kuulu ilma-aluksen perusvarustukseen, on luetteloitava
- työtehtävän edellyttämät suorituskykyvaatimukset

3. Ohjaamo- tai ohjausmiehistö

- minimimiehistö
- miehistön valintakriteerit ottaen huomioon kokonaislentokokemus, viimeaikainen lentokokemus ja viimeaikaisen lentokokemus kyseisessä työtehtävässä
- perehdytyskoulutus mukaan lukien koulutusohjelma
- kertauskoulutus mukaan lukien koulutusohjelma
- ilma-alustyyppistä tai versiosta toiseen siirtymiseksi vaadittu koulutus mukaan lukien koulutusohjelma
- lento-, työ- ja lepoaikavaatimukset

4. Muu tarvittava lentävä henkilöstö, lennätyshenkilöstö ja maahenkilöstö

- työtehtävien kuvaus
- henkilöstön valintakriteerit
- perehdytyskoulutus mukaan lukien koulutusohjelma
- kertauskoulutus mukaan lukien koulutusohjelma
- lento-, työ- ja lepoaikavaatimukset

5. Normaalit sekä hätä- ja poikkeustilanteiden toimintamenetelmät

- ohjaamo- ja ohjausmiehistön ja muun lentävän tai lennättävän henkilöstön toimintamenetelmät mukaan lukien yhteistyömenetelmät

- maahenkilöstön toimintamenetelmät

6. Toimintapaikka ja maassa olevat varusteet

- lasku- tai kuormauspaikan koko ja maassa tarvittavat varusteet kuten tankkauskalusto, palonsammutusvälineet, nostovälineet ja maamerkit

7. Käytettäessä lentotyöhön miehittämätöntä ilma-alusta on lisäksi selvitettävä:

- yhteentörmäysten välttämiseksi tehtävät järjestelyt
- maassa olevan henkilöstön ja omaisuuden suojelemiseksi tehtävät järjestelyt
- miehittämättömän ilma-aluksen koko
- miehittämättömän ilma-aluksen väri ja merkinnät
- miehittämättömän ilma-aluksen varusteet, jotka parantavat havaittavuutta
- sääolosuhteet ja näkyvyys mukaan lukien havaintotaustan laatu ja olosuhteet
- tähystäjien käyttö
- käyttöetäisyydet ja yhteydenpitolaitteiden toimintavarmuus.

4.4 Lentotyöluvan hakeminen

Lentotyölupaa on haettava kirjallisesti Sotilasilmailun viranomaisyksiköltä vähintään 30 vuorokautta ennen aiotun toiminnan aloittamista. Hakemus laaditaan suomeksi tai ruotsiksi. Ulkomainen toiminnan harjoittaja voi jättää hakemuksen myös englannin kielisenä. Kun toiminnan harjoittaja on ulkomainen, hakemuksen voi laatia lentotoiminnan harjoittajan puolesta se Puolustusvoimien hallintoyksikkö, jonka tilauksesta sotilaslentotyötä harjoitetaan. Lupahakemus on toimitettava sähköisesti osoitteeseen kirjaamo.svy@mil.fi tai kirjeessä osoitteeseen Sotilasilmailun viranomaisyksikkö, PL30, 41161 Tikkakoski.

Lupahakemuksessa on esitettävä

- hakijan nimi tai toiminimi, kotipaikka, postiosoite ja puhelinnumero
- lento- tai lennätyspaikka, jolta toiminta pääasiassa tapahtuu
- selvitys kohdissa 4.1 – 4.2 vaadituista seikoista
- toiminnan harjoittajalle vastaavaan toimintaan siviilissä myönnetty lupa, kun toimitaan miehittämättömällä ilma-aluksella ilmatilassa, jota ei ole kielletty muulta ilmailulta tai sotilaallista tarkoitusta varten erotettu.

Lupahakemukseen on liitettävä

- kohdassa 4.1 tarkoitettujen nimettyjen vastuuhenkilöiden kirjalliset suostumukset tehtäviinsä, selvitys heidän koulutuksestaan aiottuihin tehtäviin ja selvitys tehtävissä hankitusta kokemuksesta
- lentotyöohje
- luettelo käytettävistä ilma-aluksista ja lisäksi todistus käyttöoikeudesta, jos hakijaa ei ole merkitty ilma-alusrekisteriin ilma-aluksen omistajaksi, haltijaksi tai käyttäjäksi. Lisäksi on esitettävä tarkastelu ilma-alusten suorituskyvyn riittävydestä ja muiden ominaisuuksien soveltuvuudesta, kun ilma-alusta käytetään nostotyölentoihin tai riippuvan kuorman kuljetukseen tai kun aiottu toiminta voi aiheuttaa erityistä vaaraa kolmansille osapuolille.

Lupahakemukseen voidaan lisäksi liittää

- Puolustusvoimien selvitys tilattavan lentotyön laadusta
- käsky tai muu asiakirja sotaharjoituksesta tai muusta Puolustusvoimien tapahtumasta, johon lentotyö liittyy.

4.5 Lentotyöluvan voimassaolo

Lentotyöluva myönnetään määräaikaisena tai toistaiseksi voimassa olevana. Luvan haltijan on viipymättä ilmoitettava Sotilasilmailun viranomaisyksikölle kohdissa 4.3 ja 4.4 tarkoitettujen tietojen muutokset.

5 LENTOTOIMINNALLISET PERUSVAATIMUKSET

5.1 Noudatettavat lento- ja lennätystoimintamääräykset

Puolustusvoimien tilauksesta siviili-ilma-aluksella toteutettavassa lentotyössä on noudatettava yleisiä SERA-lentosääntöjä. Sotilasilmailun ilmaliikennepalvelumääräystä SIM-To-Lv-012 ei lähtökohtaisesti sovelleta tämän sotilasilmailumääräyksen alaisessa toiminnassa. Tämän määräyksen alaista toimintaa harjoittaville ilma-aluksille voidaan kuitenkin antaa selvitysrajaksi sotilastoimielimelle luovutettu ilmatilavaraus. Lisäksi lennoilla aktiivisella TSA:lla, kansainväliselle merialueelle ulottuvalla TRA:lla tai D-, P- tai R-alueelle on noudatettava SIM-To-Lv-012 vaatimuksia.

Lupapäätöksessään Sotilasilmailun viranomaisyksikkö voi perustellusta syystä antaa luvan poiketa yleisistä lentosäännöistä sotilasilmailussa noudatettavien lentosääntöjen puitteissa.

Kaikessa lentokoneilla harjoitettavassa lentotyössä, johon on myönnetty lentotyöluva, on tämän määräyksen lisäksi noudatettava lentokoneella harjoitettavaa yleisilmailua koskevassa ilmailumääräyksessä OPS M2-1 asetettuja vaatimuksia.

Kaikessa helikoptereilla harjoitettavassa sotilaslentotyössä, johon on myönnetty lentotyöluva, on tämän määräyksen lisäksi noudatettava Suomessa voimassa olevia helikopterilentotoiminnasta annettuja yksityislentotoimintaa koskevia määräyksiä.

Miehittämättömillä ilma-aluksilla harjoitettava lentotyö on toteutettava siten, että toiminnasta ei aiheudu vaaraa muulle ilmailulle tai maan pinnalla olevalle henkilöstölle.

5.2 Ilma-aluksessa tai ohjausasemalla olevan henkilöstön määrän rajoitukset

Lentotyössä, jota harjoitetaan Sotilasilmailun viranomaisyksikön myöntämän lentotyöluvan nojalla, saa ilma-aluksessa tai miehittämättömän ilma-aluksen ohjausasemalla olla vain tehtävän kannalta tarpeellinen henkilöstö. Tämä rajoitus ei kuitenkaan koske lentotyöhön koulutettavaa henkilöä, jota perehdytetään lennon aikana kyseiseen erikoistehtävään, eikä työmenetelmien tai -välineiden kehittämiseen osallistuvaa tai toiminnan harjoittajan toimintaa johtavaa tai tarkastavaa henkilöä.

6 POIKKEUSLUPA JA POIKKEAMAMENETTELY

Toimittaessa muulta ilmailulta kielletyssä tai sotilaalliseen toimintaan erotetussa ilmatilassa Sotilasilmailun viranomaisyksikkö voi hakemuksesta myöntää poikkeuksia tämän määräyksen vaatimuksista toiminnallisten tarpeiden vuoksi, jos ne eivät heikennä ilmailun turvallisuutta. Hakijan on poikkeusta hakiessaan esitettävä selvitys siitä, miten vastaava turvallisuustaso saavutetaan.

Yksikön päällikkö

Insinöörieversti

Kimmo Nortaja

Lentotoimintapäällikkö

Everstiluutnantti

Markku Suomela